

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BILETENS

Nr. 7 (1717)

2021. gada 11. februārī

Gripa un citas elpceļu infekcijas 2020.–2021. gada sezonā

Saturs

KOPSAVILKUMS PAR 2021. GADA 05. NEDĒĻU	1
GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS.....	2
STACIONĒTIE PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS	5
GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI	6
IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS.....	6
VIRUSOLOĢIJAS DATI.....	7
GRIPA PVO EIROPAS REĢIONĀ.....	8
PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA	8
PAR GRIPAS MONITORINGU.....	10

KOPSAVILKUMS PAR 2021. GADA 05. NEDĒĻU

Kopš sezonas sākuma (2020. gada 40. nedēļā) Latvijā tāpat kā citviet Eiropā gripas aktivitāte saglabājas starp-sezonu līmenī.

2021. gada 05. nedēļā informācija saņemta no 56 ģimenes ārsta praksēm (ĢĀP).

Par vienu klīniski apstiprinātu gripas gadījumu ziņoja Gulbenes ĢĀP – vidējā intensitāte Latvijā 1,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs citu akūtu augšējo elpceļu infekciju gadījumos 05. nedēļā veido 509,5 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem.

Vēršanās ĢĀP pneimoniju gadījumos – 18,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Par pacientiem stacionāriem saistībā ar gripas infekciju slimnīcas nav ziņojušas.

Vispārējās izglītības iestādēs 05. nedēļā mācības lielai daļai skolēnu turpinājās attālināti. Pirmsskolas izglītības iestādes (ceturtdien) apmeklēja 60,0 % bērnu.

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā kopš sezonas sākuma (2020. gada 40. nedēļas) klīniskajos paraugos gripas vīrusi nav noteikti.

Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkls¹

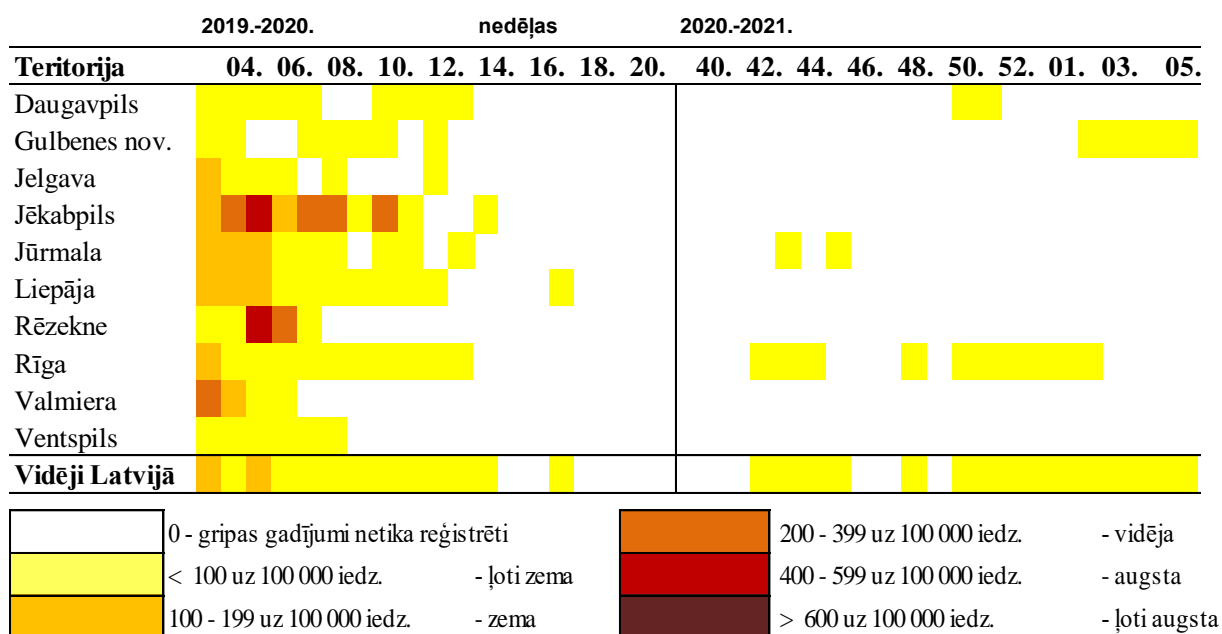
PVO Eiropas reģionā 2021. gada 04. nedēļā gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī. Tika ziņots par sporādiskiem laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem pacientiem primārajā veselības aprūpē. 2020. gada 04. nedēļā hospitalizēti četri pacienti ar laboratoriski apstiprinātu gripu.

¹ <https://flunewseurope.org/>

GRIPA UN CITAS ELPEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS

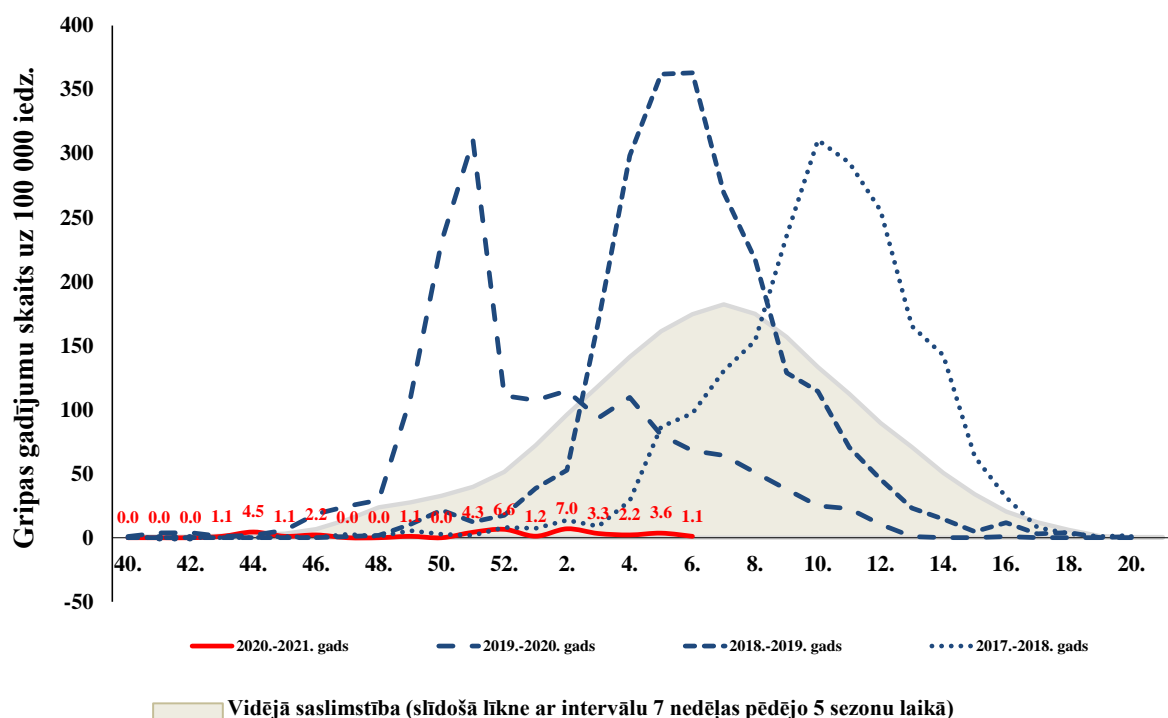
Gripas intensitāte administratīvajās teritorijās 2019.–2020. un 2020.–2021. gada sezonā

2021. gada 05. nedēļā reģistrēts viens (klīniski apstiprināts) gripas gadījums Gulbenē (no Valmieras informācija nav saņemta). Par sporādiskiem gripas gadījumiem kopš sezonas sākuma ziņoja ģimenes ārsti Rīgā, Jūrmalā, Daugavpilī un Gulbenē.

Gripas intensitāte 2020.–2021. gada un iepriekšējās sezonās

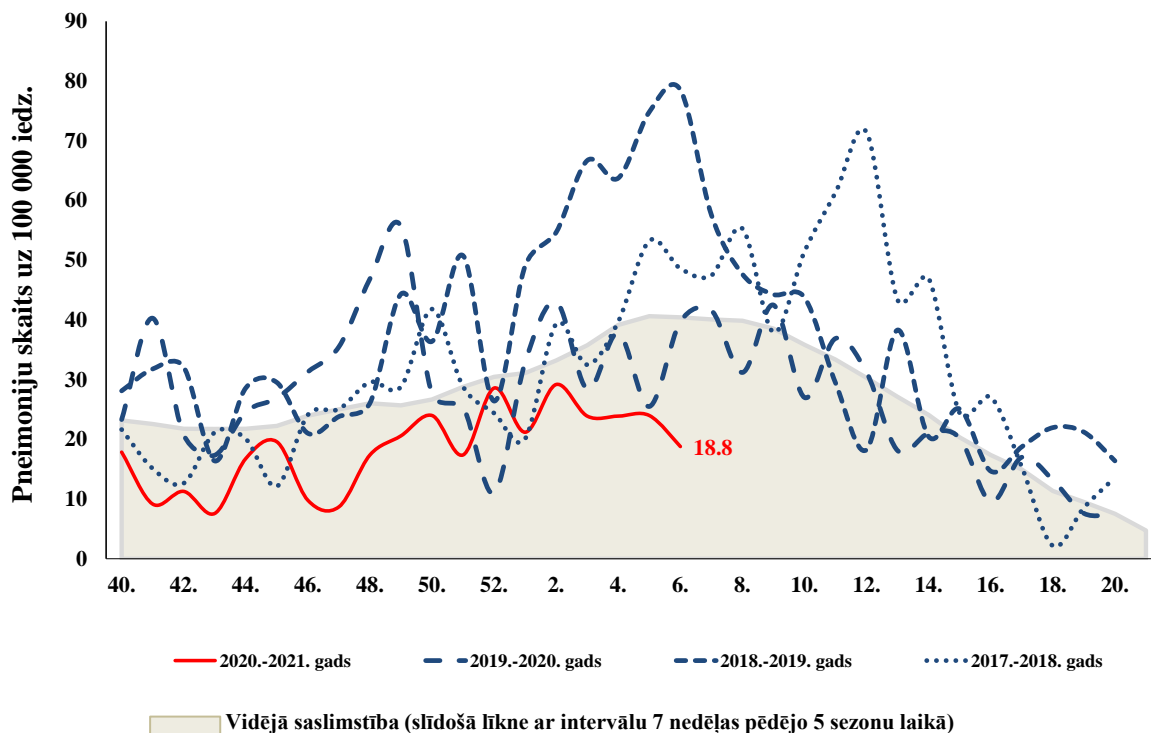
Kopš sezonas sākuma (2020. gada 40. nedēļa) gripas izplatības intensitāte atbilst starp-sezonu līmenim.

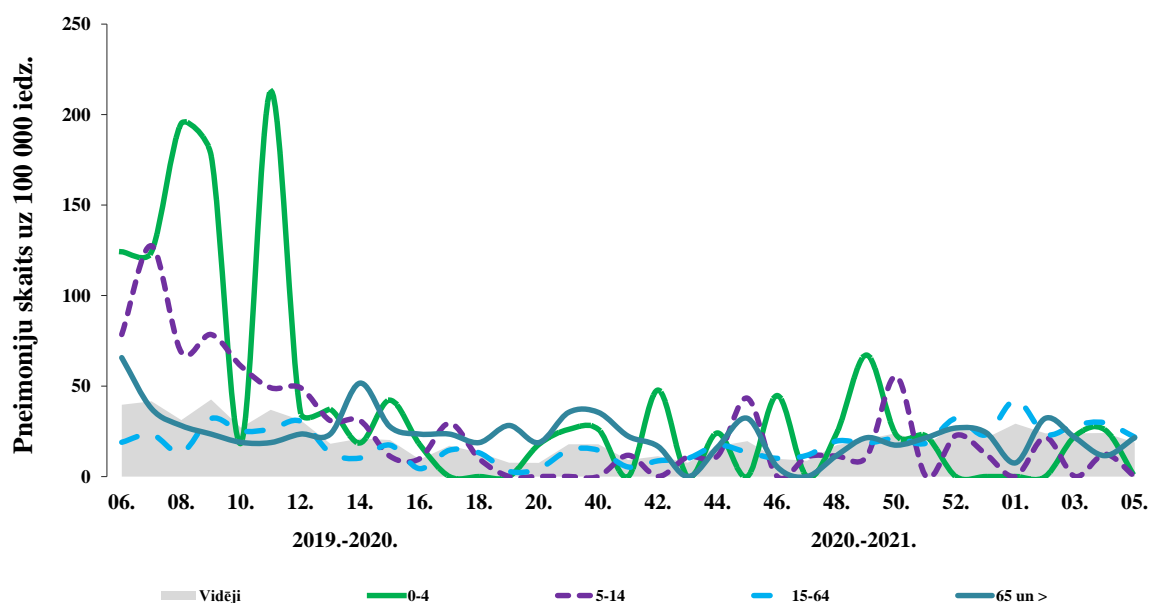
Pneimoniju intensitāte 2020.–2021. gada un iepriekšējās sezonās

Vēršanās ĢĀP pneimoniju gadījumos ir zemāka nekā iepriekšējās sezonās. 2021. gada 05. nedēļā ambulatorajās iestādēs vēršusies 17 pacienti jeb 18,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Pneimoniju intensitāte vecuma grupās 2019.–2020. un 2020.–2021. gada sezonā

Vēršanās pneimoniju gadījumos ĢĀP šajā sezonā ir ievērojami zemāka, īpaši bērnu vecuma grupās.

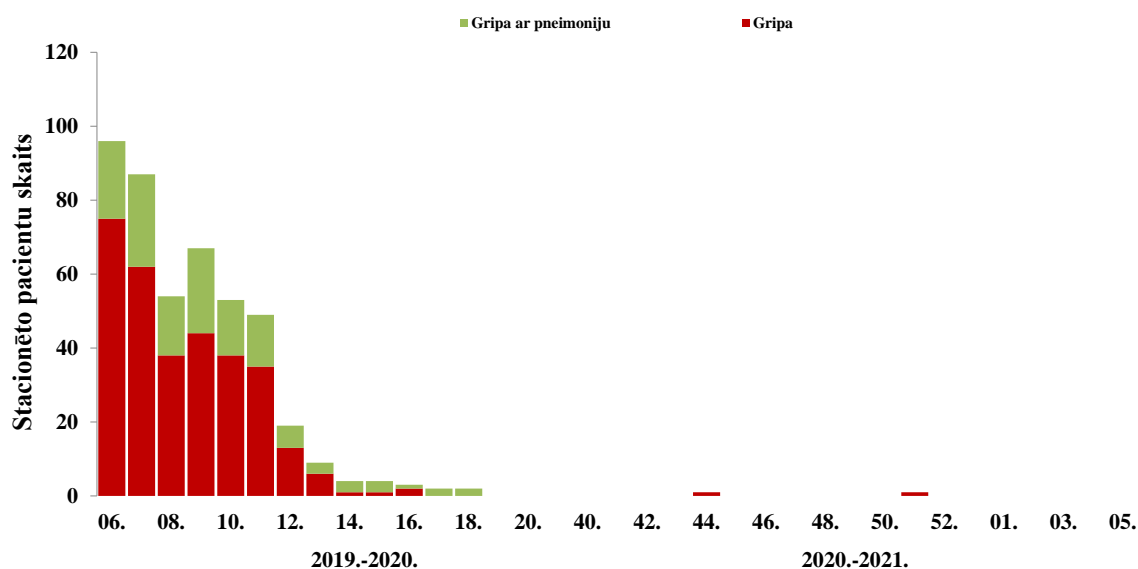

STACIONĒTIE PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS

Stacionētie pacienti 2019.–2020. un 2020.–2021. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma (2020. gada 40. nedēļa) ziņots par diviem stacionētiem gripas pacientiem Rīgas slimnīcā (2020. gada 44. un 51. nedēļā).

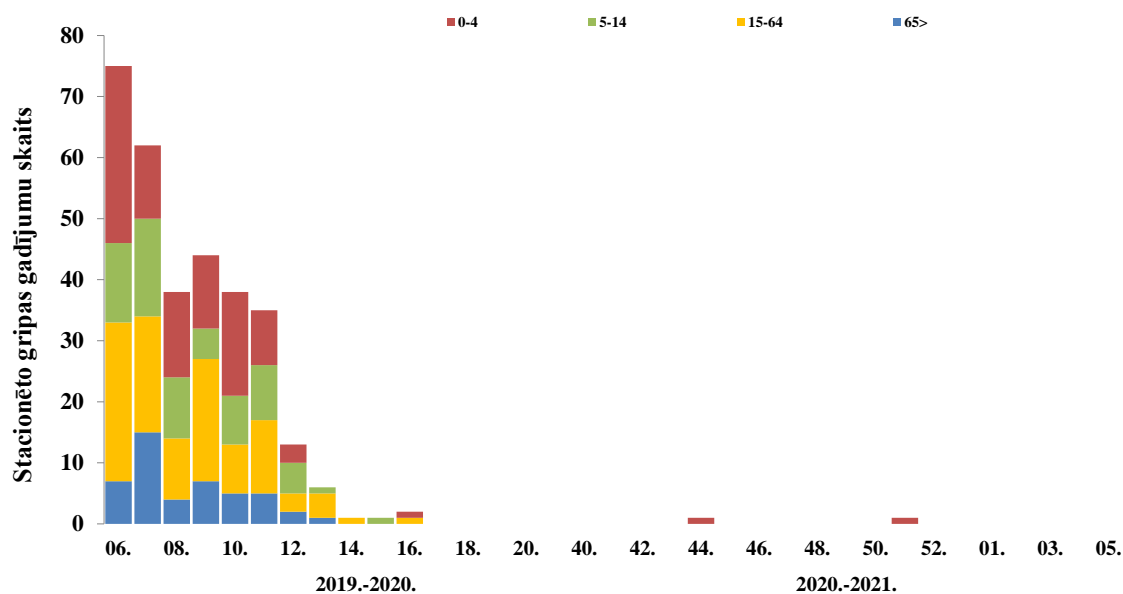
Pagājušajā 2019.–2020. gada sezonā kopā stacionēti 1 249 pacienti ar diagnozi *gripa* un 239 pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Stacionēti pacienti ar diagnozi gripa pa vecuma grupām

2020. gada 44. un 51. nedēļā divi hospitalizētie gripas pacienti bija 0-4 gadu vecuma grupā.

Iepriekšējā 2019.–2020. gada sezonā 57% no pacientiem stacionētiem ar diagnozi *gripa* bija bērni 0–4 gadu un 5–14 gadu vecumā un 10% pacienti 65+ gadu vecuma grupā.

Stacionētie pacienti ar diagnozi "gripas izraisīta pneimoniya" pa vecuma grupām

Kopš sezonas sākuma par pacientiem stacionētiem ar gripas pneimoniya slimnīcas nav ziņojušas.

Pagājušajā 2019.–2020. gada sezonā no pacientiem stacionētiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimoniya* 43% bija 15–64 gadu vecuma grupā, 29% pacienti bija 65+ gadu vecuma grupā un 28% bija bērni vecumā līdz 14 gadiem.

GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI

2020. - 2021. gada sezonā ziņojumi par nāves gadījumiem pacientiem ar apstiprinātu gripas infekciju nav saņemti.

Iepriekšējās trīs sezonās - 2017.-2018., 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā reģistrēti, attiecīgi, 91, 86 un 26 nāves gadījumi.

VISPĀRĒJĀS UN PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS

Vispārējās izglītības iestādēs 2021. gada 05. nedēļā lielai daļai skolēnu mācības turpinājās attālināti. No 2020. gada oktobra beigām attālināti mācās 7.-12. klašu un no 7. decembra 5.– 6. klašu skolēni.

Pirmsskolas izglītības iestādes 2021.gada 05. nedēļā (ceturtdien) apmeklēja 60,0 % bērnu. Valmieras pirmsskolas izglītības iestādi 02. un 03. nedēļā bērni nav apmeklējuši karantīnas ierobežojumu dēļ un 4., 5. nedēļā informācija nav saņemta.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto bērnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
01.	73.5	61.4	58.8	50.6	0.0	72.9	73.3	69.9	59.6	61.3	60.4
02.	65.2	68.4	nd	51.3	24.5	72.9	78.4	37.4	0.0	63.4	51.6
03.	68.2	53.5	58.0	51.3	31.2	62.4	86.0	45.8	0.0	62.5	52.8
04.	74.4	63.2	66.3	63.1	68.8	78.3	90.3	63.6	0.0	70.9	66.8
05.	75.0	71.1	56.8	63.1	33.4	72.9	86.5	45.4	0.0	71.8	60.0
Salīdzinājumā ar 04. nedēļu (±)	0.6	7.9	-9.5	0.0	-35.4	-5.4	-3.8	-18.2	0.0	0.9	-6.8

VIRUSOLOĢIJAS DATI

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā² kopš sezonas sākuma (2020. gada 40. nedēļā) izmeklēti 1 064 pacientu klīniskie paraugi. Gripas vīrusi nav noteikti.

Noteikti citi respiratorie vīrusi – rinovīrusi (50), adenovīrusi (30), cilvēka metapneimovīrusi (9), koronavīrusi (3), respiratori-sincitiālais vīruss (1), enterovīruss (2), bokavīruss (1) un paragripa III tipa (1). Kopējais pozitīvo paraugu īpatsvars salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām ir ievērojami zemāks – 97 / 1 064 jeb 9,1 %.

² <https://www.aslimnica.lv/lv/saturs/nacionala-mikrobiologijas-references-laboratorija>

Izmeklēto paraugu skaits, t.sk pozitīvo paraugu skait pa nedēļām

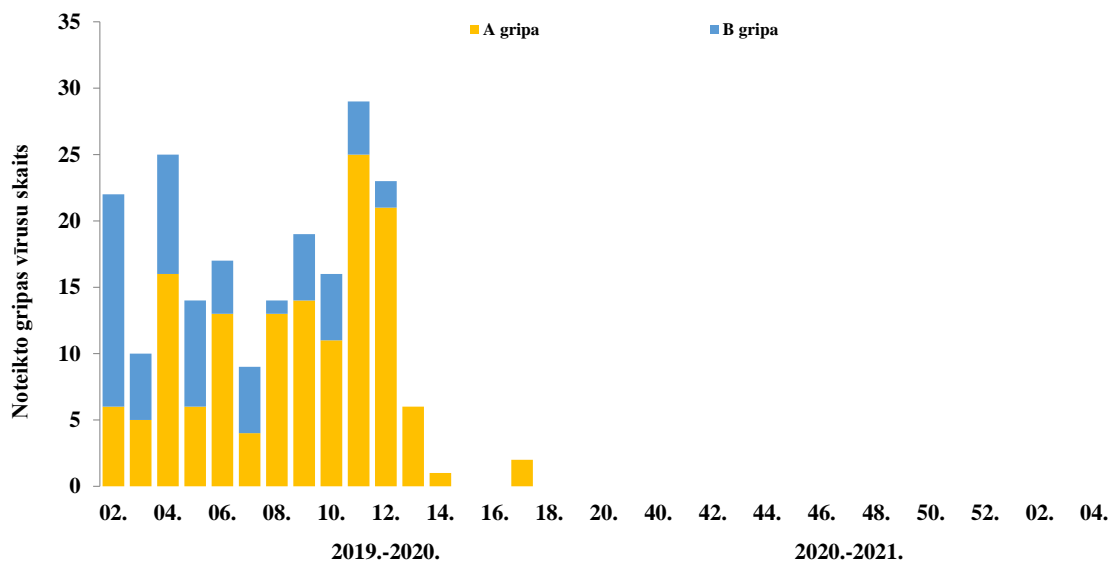
Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars (%)
40.	8								1		1				2	25.0	0.0
41.	31								1	4	1				6	19.4	0.0
42.	32								1	2		1			4	12.5	0.0
43.	69								3	7	1				11	15.9	0.0
44.	92								5	6	1			1	13	14.1	0.0
45.	58								5	6					11	19.0	0.0
46.	64								1	5	1				7	10.9	0.0
47.	66								1	4	1				6	9.1	0.0
48.	78							1	2	4					7	9.0	0.0
49.	77									4	1				5	6.5	0.0
50.	44									2	1				3	6.8	0.0
51.	58								5	1			1		7	12.1	0.0
52.	40								2	1			1		4	10.0	0.0
53.	62									1					1	1.6	0.0
01.	90								1	2					3	3.3	0.0
02.	58								1						1	1.7	0.0
03.	44														0	0.0	0.0
04.	45						1		1	1				1	3	6.7	0.0
05.	48										1		1		2	4.2	0.0
Kopā	1064	0	0	0	0	1	0	1	30	50	9	1	3	2	97	9.1	0.0

Gripas vīrusu cirkulācija iepriekšējā un 2020.–2021. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma LIC laboratorijā (NRL) klīniskajos paraugos gripas vīrusi nav noteikti.

Pagājušajā 2019.–2020. gada sezonā tika izmeklēti 2 777 klīniskie paraugi, noteikti 507 gripas vīrusi: 230 (45%) *A tipa* un 277 (55%) *B tipa* gripas vīrusi.

Iepriekšējā 2018.–2019. sezonā galvenokārt izplatījās *A tipa* gripa un tikai sezonas beigās bija noteikti daži *B tipa* gripas vīrusi.

GRIPA PVO EIROPAS REĢIONĀ
Gripas izplatība PVO Eiropas reģionā 2021. gada 04. nedēļā³

Gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī.

2020. gada 04. nedēļā izmeklēti 1 346 paraugi pacientiem ar elpceļu infekcijām primārajā veselības aprūpē, četros (0,3 %) no paraugiem noteikti gripas vīrusi.

Kopš sezonas sākuma gripas vīrusi apstiprināti 588 paraugos, no tiem 14 uzraudzības tīkla un 574 citās iestādēs, apstiprināti gan *A tipa*, gan *B tipa* gripas vīrusi.

2020. gada 04. nedēļā hospitalizēti četri pacienti ar laboratoriski apstiprinātu gripu.

COVID-19 pandēmija ir ietekmējusi Eiropas reģiona un citu valstu veselības aprūpes uzraudzības un laboratoriskas testēšanas iespējas, kas negatīvi ietekmē gripas epidemioloģisko un virusoloģisko datu ziņošanu iepriekšējā 2019.–2020. gada sezonā. Turpinoties COVID-19 pandēmijai, 2020.–2021. gada sezonā dati par gripas izplatību jāvērtē ar piesardzību.

PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA 18.01.2021.⁴

Pašreizējie gripas uzraudzības dati ir jāinterpretē piesardzīgi, jo notiekošā COVID-19 pandēmija dažādos apmēros ir ietekmējusi pacientu iestāžu meklējumu, ārstniecības personāla darbu, kā arī testēšanas prioritātes un iespējas dalībvalstīs. Dalībvalstu īstenotie higiēnas un fiziskās distancēšanās pasākumi SARS-CoV-2 vīrusa izplatības samazināšanai, visticamāk, ir ietekmējuši gripas vīrusa izplatīšanos.

- Visā pasaulē, neskatoties uz testējamo paraugu skaita pieaugumu atsevišķās valstīs, gripas aktivitāte saglabājās zemākā līmenī, nekā tika sagaidīts šajā gada laikā.
- Ziemeļu puslodes mērenajā zonā gripas aktivitāte saglabājās zemāka par bāzes līmeni, lai gan dažās valstīs tika ziņots par *A* un *B tipa* gripas sporādiskiem gadījumiem.
- Dienvidu puslodes mērenajās zonās gripas aktivitāte starp-sezonu līmenī.
- Karību jūras reģiona un Centrālamerikas valstīs par gripas aktivitātes pieaugumu ziņots no Haiti. Smagas akūtas elpceļu infekcijas (SARI) aktivitāte samazinājusies.
- Tropu Dienvidamerikā visās valstīs nebija ziņots par gripas gadījumiem.
- Tropu Āfrikā par gripas aktivitāti turpināja ziņot Rietumu Āfrikas valstis.
- Dienvidāzijā ziņots par sporādiskiem gripas gadījumiem.
- Dienvidaustrumāzijā par gripas gadījumiem netika ziņots.
- Visā pasaulē ļoti neliela noteikto gripas vīrusu skaitā dominēja sezonālie *B tipa* gripas vīrusi.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 82 valstīm, apgabaliem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 21.12.2020. līdz 03.01.2021. (dati 2021.01.15.). PVO GISRS laboratorijas šajā laika posmā pārbaudīja vairāk nekā 200 863 paraugus. Kopā 409 paraugi bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 121 (29,6 %) bija noteikti *A tipa* un 288 (70,4 %) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 19 (54,3 %) bija *A/(H1N1)pdm09* un 16 (45,7 %) bija *A/(H3N2)*. No raksturotajiem *B tipa* vīrusiem visi 129 bija *B-Victoria* līnijas.

³ <http://flunewseurope.org/>

⁴ https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Par jaunā koronavīrusa SARS-CoV-2 pandēmiju

Turpinās akūtas elpceļu infekcijas plaša ģeogrāfiskā izplatīšanās, ko izraisījis jauns koronavīruss, kas pirmo reizi tika noteikts 2019. gada decembrī Ķīnas pilsētā Uhaņā. Aktuālā informācija par 2019-nCoV izplatību Pasaules Veselības organizācijas un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra interneta vietnēs:

PVO: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> ;

ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/lv/novel-coronavirus-china>.

2020. gada 24.–27. februārī Ženēvā, Šveicē notika PVO Konsultatīvā sanāksme par gripas vakcīnas sastāvu 2020.–2021. gada sezonai Ziemeļu puslodē.

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot olas, jābūt šādiem komponentiem:

- *A/Guangdong-Maonan/SWL1536/2019(H1N1)pdm09* līdzīgs vīruss (6B.1A5A grupa);
- *A/HonKong/2671/2019 (H3N2)* līdzīgs vīruss (grupa 3C.2a1b + T135K-B);
- *B/Washington/02/2019(B/Victoria līnija)* līdzīgs vīruss (grupa 1A_Δ3B); un
- *B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata līnija)* līdzīgs vīruss (grupa 3).

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot šūnas vai rekombinantās vakcīnās, jāiekļauj:

- *A/Hawaii/70/2019 (H1N1)pdm09* līdzīgs vīruss (6B.1A5A grupa);
- *A/Hong Kong/45/2019(H3N2)* līdzīgs vīruss (grupa 3C.2a1b + T135K-B);
- *B/Washington/02/2019 (B/Victoria līnija)* līdzīgs vīruss (grupa 1A_Δ3B); un
- *B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata līnija)* līdzīgs vīruss (grupa 3).

Abu trīs-vērtīgo vakcīnu sastāvā kā *B tipa* vīrusa sastāvdaļa jāiekļauj *B/Victoria līnijas B/Washington/02/2019* līdzīgs vīruss. Pilns ziņojums par 2020. gada 28. februāra lēmumu ir publicēts PVO interneta vietnē⁵.

Saskaņā ar PVO 2020. gada 25. septembra publicētajiem ieteikumiem, 2021. gada Dienviņu puslodes gripas sezonā izmantojamo gripas vakcīnu sastāvā jāiekļauj:

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot olas, jābūt šādiem komponentiem:

- *A/Victoria/2570/2019(H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Honkongas/2671/2019(H3N2)* tipa vīruss;
- *B/Washington/02/2019(B/Victoria līnijas)*- līdzīgs vīruss; un
- *B/Phuket/3073/2013(B/Yamagata līnijas)*- līdzīgs vīruss.

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot šūnas vai rekombinantās vakcīnās, jāiekļauj:

- *A/Wisconsin/588/2019(H1N1)pdm09* -līdzīgs vīruss;
- *A/Honkongas/45/2019 (H3N2)* -līdzīgs vīruss;
- *B/Washington/02/2019(B/Viktorijas līnija)* -līdzīgais vīruss; un
- *B/Phuket/3073/2013(B/Yamagata līnijas)* -līdzīgs vīruss.

Trīsvērtīgo vakcīnu sastāvā, kas paredzētas 2021. gada dienviņu puslodes gripas sezonā, *B tipa* gripas vīrusa komponentam jābūt *B/Washington/02/2019* -līdzīgam *B/Victoria līnijas* vīrusam. Pilns ziņojums publicēts Pasaules Veselības organizācijas interneta vietnē.⁶

⁵ https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2020-21_north/en/

⁶ https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2021_south/en/

PAR GRIPAS MONITORINGU

2020.–2021. gada sezonā monitoringā ir iesaistītas 57 ģimenes ārstu prakses (ĢĀP) desmit administratīvajās teritorijās – Liepāja, Ventspils (Kurzeme), Daugavpils, Rēzekne (Latgale), Jūrmala (Pierīga), Valmiera, Gulbene (Vidzeme), Jēkabpils, Jelgava (Zemgale) un Rīga. Kopējais reģistrēto pacientu skaits - 92 025 jeb 4,7 % no Latvijas iedzīvotāju populācijas. ĢĀP katru nedēļu sniedz datus par pacientu skaitu, kas vērsušies pēc medicīniskās palīdzības ārsta praksē gripas, AAEI un pneimoniju gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi. Pēc ĢĀP sniegtās informācijas tiek aprēķināta gripas izplatība pa teritorijām un tās intensitāte, t.sk. pa vecuma grupām.

Lai novērtētu sezonālās gripas epidēmijas smagumu, katru sezonu monitoringā tika iesaistītas 11 slimnīcas visās administratīvajās teritorijās, šajā sezonā 10 slimnīcas deviņās pilsētās (izņemot Gulbeni). Kopējais nodaļu skaits monitoringā iekļautajās slimnīcās – 123, gultas vietu skaits – 2 719. Slimnīcas katru nedēļu informē par pacientiem stacionāriem gripas un gripas pneimonijas gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi.

Lai novērtētu izglītības iestāžu apmeklējumu, šajā sezonā monitoringā ir iesaistītas 30 vispārējās izglītības iestādes ar kopējo reģistrēto skolēnu skaitu 20 129 un 33 pirmsskolas izglītības iestādes ar reģistrēto bērnu skaitu 6 252. Izglītības iestādes sniedz iknedēļas datus par skolēnu un bērnu apmeklējumu skaitu ceturtdienās.

Virusoloģijas dati par cirkulējošiem elpceļu vīrusiem tiek saņemti no SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālās referenes laboratorijas (NRL). Pārskatā tiek iekļauta informācija par izmeklēto klīnisko paraugu skaitu, kas tiek izmeklēti NRL ar polimerāzes ķēdes reakcijas (RL-PKĶR) un Mutliplex metodi elpceļu vīrusu noteikšanai. NRL paraugi tiek saņemti no Rīgas stacionārajām iestādēm, kā arī no reģionālajām slimnīcām un ambulatorajām iestādēm. Katru sezonu 10-12 ģimenes ārstu prakses Rīgā tiek iesaistītas klīnisko paraugu vākšanā. SPKC Rīgas Infekcijas slimību profilakses un pretepidēmijas pasākumu nodaļas speciālisti paraugus nogādā uz laboratoriju, kur tos izmeklē uz gripas vīrusiem ar PKĶR un negatīvos paraugus testē ar Multiplex metodi.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.

2020.–2021. gada AAEI un gripas monitoringa 2021. gada 04. nedēļā datus sniedza:

- 56 ģimenes ārsta prakses (reģistrēto pacientu skaits 90 285 jeb 4,7 % no Latvijas iedzīvotāju skaita)
  - 10 stacionārās ārstniecības iestādes
  - 30 vispārējās izglītības iestādes (mācības attālināti)
  - 33 pirmsskolas izglītības iestādes (nepilni dati)
  - Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) Nacionālās referenes laboratorijas dati.
- Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.**

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.